

KIRJALLINEN VASTALAUSE LIITETTÄVÄKSI VANTAANJOEN KALATALOUSALUEEN YLIMÄÄRÄISEN YLEISKOKOUKSEN 1.12.2021 PÖYTÄKIRJAAN

Yleistä

Vesialueen omistusoikeus kattaa kalastusoikeuden ja kalastusoikeus nauttii perustuslain takaamaa omaisuuden suojaa. Kalastusoikeudella ymmärretään suojattua valtaa harjoittaa kalastusta määrätyllä vesialueella. Kalastusoikeuteen on katsottu kuuluvan myös oikeuden vesialueen kalakannan taloudelliseen hyväksikäyttöön ja oikeuden järjestää vesialueen käyttö ja hoito.

Kalatalousalue on julkisoikeudellinen yhdistys (osa kalatalouden organisaatiota), jonka jäseniä ovat alueen kalastusoikeuden haltijat sekä valtakunnalliset kalastusalan järjestöt (5 kpl). Yleiskokouksessa käytettävissä olevalla äänimäärällä mitattuna kalatalousalue on vesialueiden omistajien edustaja, jonka tulisi ajaa ensisijaisesti vesialueen omistajien etuja, ei jonkun muun tahon etua.

Kalatalousalueen toimielimen (hallitus, toiminnanjohtaja ja yleiskokous) jäsenen ja toimihenkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä silloin, kun he hoitaessaan julkista hallintotehtävää käyttävät julkista valtaa. Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen laatiminen on kalatalousalueen lakisääteinen julkinen hallintotehtävä. ELY-keskuksen hyväksymisen jälkeen käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksesta tulee sitova asiakirja, jota kalastusoikeuden haltijoiden on pakko noudattaa, ja järjestää kalastus käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti. ELY-keskus valvoo hyväksytyn käyttö- ja hoitosuunnitelman toimeenpanoa.

Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus on lakia ja asetusta alemman asteinen säädös. Jos laadittu käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus on ristiriidassa lainsäädännön kanssa, tällaista ehdotusta ei tulisi edes laatia, saatikka vahvistaa (kalatalousalue) tai hyväksyä (ELY-keskus).

ELY-keskus ei voi vedota siihen, että hyväksyttäväksi lähetetty käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus olisi vesialueiden omistajien tahdon ilmaus, mitä se ei ole! Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus on Luonnonvarakeskuksen tekemän mallin sekä Kalatalouden Keskusliiton toimihenkilöiden että ELY-keskuksen kalatalousviranomaisten neuvonnan ja ohjeiden mukaisesti laadittu asiakirja.

Vastustamme käyttö- ja hoitosuunnitelman hyväksymistä seuraavista syistä;

Vantaanjoen kalatalousalue käsitteli ylimääräisessä yleiskokouksessaan 1.12.2021 käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotusta. Yleiskokous vahvisti ehdotuksen muutoksitta.

Katsomme, että vahvistettu käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus on alla olevissa kohdissa 1 - 8 tarkemmin selostetuilta osin puutteellisesti valmisteltu ja sitä ei olisi tullut vahvistaa.

1. Käyttö- ja hoitosuunnitelman voimassaoloaika

Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen esipuheessa todetaan, että *"Tämä suunnitelma on voimassa korkeintaan kymmenen vuotta. Kalatalousalue tarkastaa suunnitelmaa suunnittelukauden aikana ja tarvittaessa esittää siihen muutoksia."* Sama asia on mainittu myös sivulla 68.

Kalastuslain 38 §:ssä säädetään käyttö- ja hoitosuunnitelman voimassaoloajan enimmäispituudeksi kymmenen vuotta. ELY-keskuksen hyväksymä käyttö- ja hoitosuunnitelma on asiakirja, jota ei voida korjata tai päivittää kesken sopimuskauden. Jos kalatalousalueen kalakantojen tila muuttuu suunnitelman voimassaoloaikana niin oleellisesti, ettei suunnitelman toteuttaminen enää täyttäisi sille asetettuja tavoitteita, on kalatalousalueen ryhdyttävä toimiin suunnitelman muuttamiseksi (KalL 38.2 §). Uusimisprosessi on sama kuin tätä käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotusta laadittaessa.

Koska ELY-keskuksen hyväksymä käyttö- ja hoitosuunnitelma on kalatalousaluetta ja kalastusoikeuden haltijoita sitova (= pakko noudattaa) asiakirja (KalL 40 §), on ajattelematonta sitoa osakaskuntien kädet 10 vuodeksi asiakirjaan, joka on ensimmäinen uuden kalastuslain mukaisesti tehty käyttö- ja hoitosuunnitelma. Viisi vuotta voisi olla sopiva voimassaoloaika ensimmäisen suunnitelman toimivuuden testaamiseksi.

2. 3. Suunnittelualueet

Käyttö- ja hoitosuunnitelman sivulla 23 todetaan, että *"Tässä suunnitelmassa kullekin alueelle ehdotetut toimet koskevat vain alueen kalavaroja, eikä suunnitelmalla ole suoraa merkitystä alueen maankäyttöön tai muuhun toimintaan."*

Sivulla 47 todetaan kuitenkin, että *"... vaelluskalat ja purot huomioidaan maankäytönsuunnittelussa, ..."*.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on kuuden kuukauden kuluessa suunnitelman hyväksymisestä ilmoitettava suunnitelmasta kunnan kaavoituksesta vastaavalle viranomaiselle (KalL 40.2 §).

Käyttö- ja hoitosuunnitelma puuttuu edellä mainitulla tavalla perustuslailliseen omaisuuden suojaan (PeL 15 §).

3. 3.1.3. Toimenpiteet kalakantojen hoitamiseksi ja kalastuksen kehittämiseksi

Kalastuksensäätelyn toimenpiteet, s. 30

Käyttö- ja hoitosuunnitelman sivulla 30 todetaan; *"Jotta yhtenäiset säännöt koskisivat mahdollisimman suurta osaa pääuomien koskialueista, ja jotta vaelluskalojen liikkuminen vesistössä turvataan kalastuksensäätelyn avulla, pyritään Vantaanjoen alaosien suuria järjestymättömiä osakaskuntia aktivoimaan järjestäytymisessä tai luovuttamaan hallintaoikeudet kalatalousalueelle tai vuokraamaan alueet naapuriosakaskuntiin."*

Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus ehdottaa siis yhtenä vaihtoehtona, että vesialueen omistajat (= osakaskunnat) luovuttavat omaisuutensa (= kalastusoikeus) käyttö- ja hallintaoikeuden kalatalousalueelle (julkisoikeudellinen yhdistys), joka on osa kalatalouden organisaatiota

Mikäli vesialueiden omistajat siirtäisivät tehtävänsä kalatalousalueelle, niin silloin omistajat luovuttaisivat omaisuutensa hallinta- ja käyttöoikeuden kalatalousalueelle, jonka toimintaa ohjaa ja valvoo ELY-keskus (KalL 20 §). Näin menetellen valtion viranomaisen ohjaisi yksityisomaisuuden käyttöä.

Lakia ja asetusta alemman asteisessa säädöksessä (käyttö- ja hoitosuunnitelma) ei tulisi tehdä esityksiä tai kannustaa tekoihin, joiden seurausvaikutukset ovat piilossa.

Ehdotus loukkaa perustuslaillista omaisuuden suojaa (PeL 15 §).

Samalla sivulla 30 todetaan, että *"Vaelluskalojen kudun onnistumisen turvaamiseksi kalatalousalue hakee ELY-keskukselta ympärivuotista verkkokalastuskieltoa kaikkiin alueen virtavesiin."* Sivulla 7 todetaan, että *"Mikäli kalojen kulun mahdollistavien puroomien pituus myös huomioidaan, kertyy uomapituutta yhteensä noin 819 km."*

On epäselvää, kysyttiinkö kuulemisvaiheessa vesialueiden omistajien näkemystä ympärivuotisesta virtavesien verkkokalastuskiellosta? On vaikea perustella tätä esitystä, jos kaikki ongelmat ovat tähän mennessä olleet jokien noususteissä tai kutualueiden puuttumisessa. Verkot on mainittu ongelmaksi ainoastaan salakalastajien pyyntivälineenä.

Kalatalousalueen hallituksen tulee tarkastella esitystään kriittisesti, koska verkkokalastuskielto kaikissa virtavesissä rajoittaa merkittävästi kalastusoikeuden käyttämistä, joka on perustuslailla suojattua omaisuutta. Näin laaja verkkokalastuskielto voi johtaa jopa vahingonkorvausvaatimuksiin.

4. 3.3.3 Toimenpiteet kalakantojen hoitamiseksi ja kalastuksen kehittämiseksi

Taulukko 17. Vantaanjoen kalatalousalueen virtavesiä koskevat tavoitteet.

Osatavoite 8

"Kalastuspaikkojen saavutettavuuden, opastaulujen, polkuverkoston yms. ylläpito. Nuorille ja erityisryhmille suunnattujen kalastustapahtumien järjestäminen."

Käyttö- ja hoitosuunnitelmassa ei voida asettaa osatavoitteita, jotka edellyttävät puuttumista maanomistajan omaisuuden (= esimerkiksi rannan) käyttöön.

Ehdotus loukkaa perustuslaillista omaisuuden suojaa (PeL 15 §).

Osatavoite 9

"Olemassa olevien osakaskuntien aktivointi ja järjestäytymättömien vesialueiden liittäminen osakaskuntiin." "Toteutumista mitataan järjestäytyneiden osakaskuntien määrän ja pinta-alan kehitymisellä."

Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotukseen ei voida asettaa osatavoitteita siitä, miten osakaskuntien tulee käyttää omaisuuttaan. Edellä mainitulla osatavoitteella loukataan sekä yhteisaluelakia että perustuslaillista omaisuuden suojaa.

Yhteisaluelain 15 §:n mukaisesti osakaskunnat päättävät itse vähintään kaksi kolmannesta äänten enemmistöllä yhteisten alueiden yhdistämisestä tai kiinteistöön kuuluvan alueen liittämistä yhteiseen alueeseen. Yhteisten alueiden yhdistäminen on Maanmittauslaitoksen tekemä maksullinen kiinteistötoimitus.

5. 3.4.3 Toimenpiteet kalakantojen hoitamiseksi ja kalastuksen kehittämiseksi

Taulukko 21. Järvien ja järvoreittien osatavoitteet (s. 61)

Osatavoite 2

"Järviin kohdistuvan kuormituksen vähentäminen edunvalvonnan, esimerkiksi lausuntojen avulla."

Käyttö- ja hoitosuunnitelmaan sisällytettävät asiat on lueteltu kalastuslain 36 §:ssä. Kalatalousalueen lakisääteiset tehtävät on lueteltu kalastuslain 24 §:ssä.

Järviin kohdistuvan kuormituksen vähentämistä ei mainita kummassakaan pykälässä.

Ehdotus ei kuulu kalastuslainsäädännön piiriin.

Osatavoite 3

"Kalastuspaikkojen saavutettavuuden, opastaulujen, polkuverkoston yms. ylläpito. Nuorille ja erityisryhmille suunnattujen kalastustapahtumien järjestäminen."

Käyttö- ja hoitosuunnitelmassa ei voida asettaa osatavoitteita, jotka edellyttävät puuttumista maanomistajan omaisuuden (= esimerkiksi rannan) käyttöön.

Ehdotus loukkaa perustuslaillista omaisuuden suojaa (PeL 15 §).

Osatavoite 4

"Olemassa olevien osakaskuntien aktivointi, yhteistoiminnan kehittäminen ja järjestäytymättömien vesialueiden liittäminen osakaskuntiin." "Toteutumista mitataan järjestäytyneiden osakaskuntien määrän ja pinta-alan kehittymisellä."

Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotukseen ei voida asettaa osatavoitteita siitä, miten osakaskuntien tulee käyttää omaisuuttaan. Edellä mainitulla osatavoitteella loukataan sekä yhteisaluelakia että perustuslaillista omaisuuden suojaa.

Yhteisaluelain 15 §:n mukaisesti osakaskunnat päättävät itse vähintään kaksi kolmannesta äänten enemmistöllä yhteisten alueiden yhdistämisestä tai kiinteistöön kuuluvan alueen liittämistä yhteiseen alueeseen. Yhteisten alueiden yhdistäminen on Maanmittauslaitoksen tekemä maksullinen kiinteistötoimitus.

6. 6.3.1 Kalatalousalueiden välinen yhteistoiminta

Helsinki-Espoo kalatalousalue s. 68

"Vastavuoroisesti Vantaanjoen kalatalousalue hakee kappaleissa 3.1.3, 3.2.3 ja 3.3.3 esitetyt sisävesialueen kalastusrajoitukset, joilla kielletään verkkopyynti jokialueilla ympärivuotisesti, kielletään kalastus taimenten kutupuroissa ja rajoitetaan lohen ja taimenen kutu- ja alasvaellusaikaan tapahtuvaa kalastusta sekä turvataan em. kalojen mädin selviytyminen pidennetyn kahluukiellon avulla."

Kalatalousalueen hallituksen tulee tarkastella siteerattua esitystä kriittisesti, koska esitetyt kalastusrajoitukset rajoittavat merkittävästi kalastusoikeuden käyttämistä, joka on perustuslailla suojattua omaisuutta. Näin laaja verkkokalastuskielto voi johtaa jopa vahingonkorvausvaatimuksiin.

On käsittämätöntä, että käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksessa esitetään vaihdon kohteena vesialueiden omistajien kalastusoikeutta, joka on perustuslailla suojattua omaisuutta (PeL 15 §).

7. 6.3.2 Osakkaiden välinen yhteistoiminta

"Järjestäytymättömiä alueita tulee aktivoida liittymään osakaskuntiin, tai siirtämään tehtävät järjestäytyneelle osakaskunnalle tai kalatalousalueelle."

Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotukseen ei voida esittää toimenpiteitä siitä, miten vesialueiden omistajien tulee käyttää omaisuuttaan. Edellä mainitulla toimenpideehdotuksella loukataan sekä yhteisäluelakia että perustuslaillista omaisuuden suojaa.

Yhteisäluelain 15 §:n mukaisesti osakaskunnat päättävät itse vähintään kaksi kolmannelta äänten enemmistöllä yhteisten alueiden yhdistämisestä tai kiinteistöön kuuluvan alueen liittämistä yhteiseen alueeseen. Yhteisten alueiden yhdistäminen on Maanmittauslaitoksen tekemä maksullinen kiinteistötoimitus.

Mikäli vesialueiden omistajat siirtäisivät tehtävänsä kalatalousalueelle, niin silloin omistajat luovuttaisivat omaisuutensa hallinta- ja käyttöoikeuden kalatalousalueelle, jonka toimintaa ohjaa ja valvoo ELY-keskus (KalL 20 §). Näin menetellen valtion viranomaisen ohjaisi yksityisomaisuuden käyttöä.

8. 8 Kalastuksenvalvonnan järjestäminen

8.4 Resurssit

"Järvialueiden valvonnassa hyödynnetään vesialueiden omistajien veneitä sekä lennokkia, eli dronea."

Kalastuksen valvonta ei voi perustua jonkun henkilön yksityisomaisuuden käyttöön. Kalatalousalueen tulee järjestää kalastuksen valvonta omilla taloudellisilla resursseillaan.

Ehdotus loukkaa perustuslaillista omaisuuden suojaa (PeL 15 §).

Kerava, 1.12.2021

MIKA FALLSTRÖM
puheenjohtaja

Rusupjärven yhteisen
vesialueen osakskunta

MATTI JÄRVELÄ

RIPASJÄRVEN YHTEISEN
VESIALUEEN OSAKSKUNTA

Pohja kyläpiiri
Tuomalan kalastuskunta

Paijolan yhteisen vesialueen
osakskunta

Süppoan yhl. vesialue osk.